

(2) En les meves notes alludia a GULA sobretot en la forma d'un derivat verbal (2b). Cal pensar també (2a) que es partís de la noció dels petits xaragalls i aiguamolls, que aboquen a aquest estany: que precisament és una estesa d'aigua, sense boquera o torrent que li obri desaigua gaire visible. Podria ser IN GULA AESTUARII 'a la boca del petit estany', llavors IN- seria un de tants casos de IN- aglutinat en NLL: un dels casos numerosos, dels quals jo citava 10, tots a Andorra, i incloent-hi aquest (E.T.C. II, 9). Però hi hauria, segons allò, una subdivisió (2b): compost amb un verb INGUL- + AESTUARIOS 'l'engolidor de xaragalls'.¹

En cat. precisament hi escauria amb excel·lència el sentit del verb *engolir*: un *engolidor* és un forat o un còrrec subterrani, on se sorbeix o s'ensulsià un corrent d'aigua; mot que documento com a genèric o NL a tot el P. Val., Mallorca i també el Princ.: veg. *DECat* IV, 549a1-22. No s'hi oposaria gaire que el pres. i imperatiu de *engolar* és *engoleix*, car en toponímia es conserven formes arcaiques, i el present *engul*, viu normalment encara en alguns llocs (fins i tot *engulre* valencià: *DECat* I, 548b18), pot haver existit aquí: doncs INGUL(A)-AESTUARIOS com ja suggeria allí.

(3) Puix que hi ha l'església de St. Miquel d'Engolasters a un cap de l'estany, es podria enginyar una combinació a base d'ECCLESIA AESTUARII 'l'església de l'estanyol'. Recordariem el cas d'Anglès ECLES(I)IS i el d'Anglesola ECLESIOLA, en els quals la inicial Egl- fou substituïda per En-, trivialitzant la inicial Eg- molt més rara que Engl- (a l'últim A-: Anglès, -sola). Amb³⁰ una evolució paral·lela, tenint en compte que en cat. ant., es perdia la -s- d'ECCLESIA, i *església*, *gleia* hi eren freqüents, amb compostos com G(l)i(s)albes > G(u)ialbes ECCLESIAS ALBAS.

També aquí s'hauria pogut formar *Eglea-ester*, -ers,³⁵ contret en *E(n)glesters*; caldria encara explicar la introducció d'un -go-: contaminació de *gola*?, de *agual* 'aiguamoll' (d'on *agol* el veí poblet de *Nagol*)? o d'ANGULARIA? Caldria recórrer a diversos expedients, i admetre detalls fonètics possibles i fins comprovats, però excepcionals. No hi hauria pensat seriosament, si no m'hi hagués mogut la forma *Egolesters* sense *n*, de la menció més antiga de totes, ben comprovada en el ms. i facsímil. Tanmateix és massa suposar, no trobant altres testimonis sense la -n-, constant en tots i cada⁴⁵ un dels casos restants, en nombre de més de 20; i és ben fàcil que hi hagi oblit o esvaniment de la sigla de ē, que és el que hi ha hagut en el mot, vist el context: «Afronta e(n) Cercenat 'en el pont de Sasanát?» (que és com pronunciem avui).

Hi ha encara alguna especulació concebible prescindint de AESTUARIUM. (4) ANGULUM EXTERIUS 'exterior', 'extrem'. És sabut que EXTERIUS va donar alguna descendència en occità antic: rar, com adj., però vigorós amb valor d'adverbi *estiers* 'd'això enfora, de més a més'. Encara que ANGULUS és masculí, no pas neutre en llatí; així i tot, aquest ètimon és concebible i fins defensable. Si el trobem forçat, també podríem pensar en AQUALE (> *Agual*, *Nagol*) EXTERIUS. A l'art. *Viladesters* veurem que aquest sembla venir de VILLARE⁶⁰

EXTERIUS.

(5) Un NP? Germànic, com tants que han donat NLL pròxims, com *Engordany*, *Tuvira*, *Ràmio*, *Argoll*, *Arcavell*, *Aravell*. El nostre nom ens recorda el d'*Estarvielle* en el distr. de Bagneres de Bigorra (ASTHARI-VILLA, Gamillscheg, *Rom. Germ.* I, 327); per altra banda, amb inicial com el nostre n'hi ha molts com el fr. *Enguerrand*, i d'un derivat d'*Engelrand* ve un NP *Engelrandenc* que Gamillscheg troba en un doc. de l'Arieja. També és cert que es formen derivats romànics en -er dels NPP germànics (com *Renardièrre*, *Guinardièrre*, *Guinardó*). Però no hi ha NPP germ. compostos en -AST, ni en -STAR. N'hi ha algun en -STAIN (en cat. mateix *Rostany*); però no es troba en Först. la combinació ANGIL-STAIN; ni és gaire versemblant que es pogués crear, no essent terminació freqüent, ni tampoc fóra fàcil treure'n -estés. En total, via descartable.

Si fem d'arribar a una conclusió: de les 5 vies explorades les dues primeres són ben versemblants: la (1) i la (2) en grau bastant equilibrat; les altres (3) i (4) defensables i en grau decreixent. Tot amb tot, la més simple és la primera, doncs, la més convincent mentre no es trobin dades o raons addicionals que decantin més cap a la (2).

¹ Podria ser un verb típus INGULARE, *engolar*: sobretot podem citar casos de tals compostos en francès: *engoulevant* espècie de moixó que sembla empassar-se el vent. *St. Pierre Engoulaoust*, la festa del 1r. d'agost, que seria pròpiament 'el que enceta l'agost' (Merlo, *Nomi degli Stagioni*, p. 201; Spitzer, *BhZRP* xxix, 150). Cert que el verb *engolar* en català no té acceptió gaire aplicable.

ENGORDANY

Poblet d'Andorra, agre. immediat al N. de Les Escaldes.

PRON. MOD.: poblet d'*engordáy*, al peu de la muntanya dita *lo solá d'engordáy*, Casac. a les Escaldes, a un pràctic que l'acompanyà pels vessants en direcció a Padern; igual vaig oír a les Escaldes, 1954.

MENCIONS ANT. 949: «in ape. de villa *Andorra*, in locum ubi dic. *Engordan*, ad illos *Latineros*» [leg. *latuneros*] (*Cart. Tavèrnoles*, 38(9); 1000: «--- a domum Sti. Saturnini cenobii --- omnia in valle *Andorra* in locum q. dic. in ipsa villa de *Engordan* --- afr., --- *Monte Nero* --- *Chero Albo*, --- in ipso *Iovo* ---» (*Cart.*, id., 48, f. 25); 1040, en l'Acte de Consagr. de St. Serni de Tavèrnoles (orig. perdut, però copiat per J. Pasqual, *Sacra Cat. A. Mon.*): «--- in valle *Andorra* ipsam cellam de Sti. Iacobi de *Engordany*» (Baraut, *Cart. And.* II, 37.19).

Més, des del S. XII: 1119-51: «in villa *Engordan*» (*Cart. Tav.*, p. 131, f.º 28); 1119-51: «*Egordan*» (*Cart. Tav.*, 133.21-23), cf. més avall *affrotat* per *affrontat* (i més cites s. v. *Vall-llobrega*); 1120 o 1170: «in ape. Sti. Stephani [de Andorra] *Engordan*» (*Cart. Tavèrnoles*, n.º 3); 1184: «in villa de *Engordan* ---» (*Cart. Tavèrnoles*, p. 176, f.º 23); 1162: *Engordan* (Valls